

Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Romantik İlişkilerindeki Duygusal Kıskançlık Düzeyleri ve Baş Etme Yöntemleri

Emotional Jealousy Levels and Coping Methods in Romantic Relationships of Health Sciences Students

Nihan ALTAN SARIKAYA, Yasemin KOYUNOĞLU, Meral KAYA

ÖZ

Bu çalışmada, sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin cinsiyetlere göre romantik ilişkilerindeki duygusal kıskançlık düzeyleri ve baş etme yöntemlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Kesitsel ve tanımlayıcı olan bu çalışma, bir devlet üniversitesinin sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören, 677 öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Veriler “Bilgi Formu” ve “Duygusal Kıskançlık Ölçeği-Üniversite Öğrencileri Formu” ile toplanmış, verilerin değerlendirilmesinde ise yüzdelik dağılımlar, ortalamalar, standart sapma, medyan değerleri ve Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Öğrencilerin yaş ortalaması $19,64 \pm 1,54$, %80,9’unun kadın, %62,2’sinin hemşirelik öğrencisi, %43,4’ünün 1. sınıfa gittiği, %53,9’unun şehirde doğduğu saptanmıştır. Kadın öğrencilerin ölçek toplam puan ortalaması $42,42 \pm 7,56$, erkek öğrencilerin $38,75 \pm 8,63$ olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin baş etme yöntemleri içinden en fazla akılcı tartışma yöntemini tercih ettiği saptanmıştır. Öğrencilerin duygusal kıskançlık seviyesinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrencilere duygusal kıskançlıkla baş edebilmelerinde duygu farkındalığı ve duygu yönetimi eğitimlerinin planlanması önerilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Üniversite öğrencisi, Kıskançlık, Romantik ilişki, Baş etme

ABSTRACT

The aim of this study was to determine the level of emotional jealousy and coping methods of romantic relationships of students studying at the faculty of health sciences according to their gender. This cross-sectional and descriptive study was carried out with 677 students studying at the health sciences faculty of a state university. The data were collected using the “Information Form” and “Emotional Jealousy Scale-University Students Form”, and percentage distributions, means, standard deviation, median values and Mann Whitney U test were used in the evaluation of the data. The average age of the students was 19.64 ± 1.54 , 80.9% were women, 62.2% were nursing students, 43.4% went to the first grade, and 53.9% were born in the city. The scale total score mean of female students was 42.42 ± 7.56 , and 38.75 ± 8.63 for male students. It was determined that among the coping methods, students preferred rational discussion method. It has been determined that the students have a high level of emotional jealousy. It was suggested that students plan emotion awareness and emotion management trainings to cope with the feeling of jealousy.

Keywords: University student, Jealousy, Romantic relationship, Coping

Altan Sarıkaya N., Koyunoğlu Y., & Kaya M., (2020). Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin romantik ilişkilerindeki duygusal kıskançlık düzeyleri ve baş etme yöntemleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 10(3), 488-493. <https://doi.org/10.5961/jhes.2020.408>

Nihan ALTAN SARIKAYA (✉)

ORCID ID: 0000-0002-3678-6186

Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Edirne, Türkiye
Trakya University Faculty of Health Sciences, Department of Mental Health and Psychiatric Nursing, Edirne, Turkey
nihanaltan85@gmail.com

Yasemin KOYUNOĞLU

ORCID ID: 0000-0002-7796-4372

Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik, Edirne, Türkiye
Trakya University Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Edirne, Turkey

Meral KAYA

ORCID ID: 0000-0001-7909-7551

Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik, Edirne, Türkiye
Trakya University Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Edirne, Turkey

Geliş Tarihi/Received : 06.11.2019

Kabul Tarihi/Accepted : 24.11.2020

GİRİŞ

Kıskançlık, her kültürde görülmele birlikte sosyal ve kişisel güvenliği tehdit eden bir durum hissedildiğinde ortaya çıkan bir duygudur (Mclaren, 2011). Bu duygu insanların en çok utanarak gizlediği duygulardan biridir. Gizlenen duygular kısa bir süre sonra bireyde gerilim yaratır ve bireyin olayları değerlendirme gücünü olumsuz etkiler (Tarhan, 2014).

Tüm insanlar hayatlarının bir noktasında kıskançlık yaşarlar. Bazı insanların kıskançlık deneyimleri olumlu bir etki yaratırken, diğer taraftan saldırgan ya da rahatsız edici tepkilere yol açabilecek yoğunlukta psikolojik kargaşaya da neden olabilir (Hepburn, 2009).

Kıskançlıkla ilgili toplumsal yanlış inanışlar ve düşünce kalıpları mevcuttur. Sevme ile kıskançlık arasında paralel bir bağlantı kurularak ‘Seven insan kıskanır’, ‘Kıskanayım ki sevdiğim anlaşsın’ gibi cümleler kullanılmaktadır (Tarhan 2014; Makleff et al., 2019). Uzun süreli romantik bir ilişki kurmak ve sürdürmek birçok yetişkinin başarmaya çalıştığı sosyal bir süreçtir. Bu çabanın başarısı veya başarısızlığı, bireylerin mutluluğunu ve refahını önemli ölçüde etkileyebilir (Holmes & Johnson 2009). Kıskançlık, romantik ilişkiler bağlamında yaşanan yoğun bir duygu olarak da gösterilmektedir (Zandbergen & Brown 2015).

Romantik kıskançlık, bireylerin benlik saygısını tehdit eden, ilişkiye yönelik gerçek veya algılanan bir tehdit karşısında ortaya çıkan karmaşık bir duygudur. Romantik ilişkisinde kıskançlık yaşayan bir birey, öfke, korku, üzüntü, gerginlik gibi duygular da yaşamaktadır. Yoğun yaşanan olumsuz duygular bireylerin olumsuz tepkilerine yol açar (Guerrero et al., 2005; Mclaren 2011). Bireylerde kendini kontrol etme yeteneği kaybolduğunda, kendine veya çevresine zarar verecek boyutlara ulaşır ve ölüm gibi ciddi sonuçlarla patolojik hâle gelebilir (White 1981; Martínez-León et al., 2017). Cinayet, takip veya aile içi istismar gibi şiddet içeren suçların büyük çoğunluğunun kıskançlık duygularıyla bağlantılı olabildiği belirtilmektedir (Hepburn, 2009). Bu nedenle duygusal kıskançlık toplum sağlığı için ele alınması gereken önemli bir konudur.

Kıskançlığın karmaşık ve duruma dayalı bir yapısının olması ve duygusal (kıskançken bireylerin nasıl hissettiği), bilişsel (bireylerin kıskançlık yaratan durumları nasıl değerlendirdiği), davranışsal (kıskançken bireylerin davranışları) üç farklı bileşenden oluşması bireylerin, romantik kıskançlıkla baş etme yöntemlerini etkilemektedir. Kıskançlıkla karşı karşıya kalan bireyler farklı başa çıkma tepkileri gösterirler. Bazı bireyler akılcı tartışma gibi yapıcı başa çıkma yöntemleri kullanırken bazıları ise duygusal geri çekilme, savunmasızlık gibi yıkıcı başa çıkma yöntemleri kullanmaktadır (Demirtas-Madran, 2011). Yapılan bir çalışmada ‘Kıskançlıkla nasıl baş edersin?’ sorusuna, katılımcıların çoğunluğu partneri ile bu konuda konuşacağını belirtirken diğer çoğunluğu ise şiddetle cevap vereceğini belirtmiştir (Pines, 1998).

Yetişkinliğe geçişin başladığı üniversite yıllarında yaşanan romantik ilişkiler bireyler için büyük önem taşır (Ullah, Ahmad, Khan & Alam 2016). Üniversite öğrencileri romantik ilişkilerinde yaşadıkları kıskançlık karşısında olumsuz etkilenmektedir

(Khanchandani & Durham 2009). 18 yaşındaki öğrencilerin yaklaşık % 70’i “özellikle romantik” olarak ilişki içindedir ve bu ilişkiler genellikle gençlerin ruh hallerini ve yaşam tarzlarını değiştirebilir (Ullah et al., 2016).

Literatür taramasında Türkiye’de romantik kıskançlık ve baş etme yöntemleri ile ilgili yapılan çalışmaların sınırlı olduğu, aynı zamanda bu çalışmaların partneri olan ya da evli olan bireyler üzerinde yapıldığı görülmüştür. Romantik kıskançlığın olumsuz tarafları dikkate alındığında, bireylerin ilişki yaşamadan önce cinsiyetlere göre duygusal kıskançlık düzeylerinin ve baş etme yöntemlerinin farkında olması, ileride ortaya çıkacak istenmeyen sonuçların önüne geçilebilmesinde önemli katkıları olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle romantik bir ilişkisi olan ya da olmayan üniversite öğrencilerinin cinsiyetlere göre romantik ilişkilerindeki duygusal kıskançlık düzeyleri ve başa çıkma yöntemlerini belirlemek amacıyla bu çalışma gerçekleştirilmiştir.

Bu amaç doğrultusunda çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlere göre romantik ilişkilerindeki duygusal kıskançlık düzeyleri nedir?
2. Cinsiyetlere göre öğrencilerin romantik ilişkilerindeki duygusal kıskançlık düzeyleri arasında fark var mıdır?
3. Cinsiyetlere göre öğrencilerin romantik ilişkilerindeki duygusal kıskançlıklarıyla baş etme yöntemleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Amacı ve Tipi

Kesitsel ve tanımlayıcı tipte olan bu çalışmada, sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin cinsiyetlere göre romantik ilişkilerindeki duygusal kıskançlık düzeyleri ve baş etme yöntemlerini belirlemek amaçlanmıştır.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Araştırma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında bir devlet üniversitesinin sağlık bilimleri fakültesine kayıtlı olan öğrencileri üzerinde yürütülmüştür.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, araştırmanın yapıldığı tarihler arasında Sağlık Bilimleri Fakültesi’ne kayıtlı olan öğrenciler oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmeden, çalışmanın yapıldığı tarihlerde fakültede bulunan tüm öğrencilere ulaşılmaması planlanmış ve çalışmaya katılmayı kabul eden, romantik bir ilişkisi olan ya da olmayan 677 öğrenci ile çalışma tamamlanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Çalışmada veriler “Bilgi Formu” ve “Duygusal Kıskançlık Ölçeği-Üniversite Öğrencileri Formu” ile toplanmıştır.

Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından oluşturulan bu form, öğrencilerin sosyo- demografik özelliklerini içeren (yaş, cinsiyet, sınıf, bölüm, doğduğu yer, yaşadığı bölge) 6 soru, kıskançlıkla ilgili özellikleri içeren (Romantik ilişkinizde kıskanç mısınız?, Romantik ilişkinizdeki kıskançlık düzeyiniz nedir?, İlişkide yaşanan kıskançlıkla baş etme yöntemleriniz nelerdir?) 3 soru olmak üzere toplam 9 sorudan oluşmuştur.

Duygusal Kıskançlık Ölçeği Üniversite Öğrencileri Formu: Kızıldağ tarafından 2017 yılında geliştirilen 17 maddeli bu ölçek üçlü Likert tipinde (“Hiç Kiskanmam; Biraz Kiskanırım; Çok Kiskanırım”) uygulanmaktadır (Kızıldağ, 2017).

Ölçek, üç alt boyuttan (değersizlik, ilişkisel doyumsuzluk ve aşkın yitimi, beraber zaman geçirmede isteksizlik) oluşmaktadır. Değersizlik hissi (başkalarını takdir ederken partnerin takdir edilmemesi, önemli günlerin hatırlanmaması vb.) alt boyutunda 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 numaralı maddeler; ilişkisel doyumsuzluk ve aşkın yitimi (başkalarıyla olan ilişkilerde sınır koymama, başkalarıyla görüşmek isteme vb.) alt boyutunda 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ve 15 numaralı maddeler ve beraber zaman geçirmede isteksizlik (birlikte vakit geçirmek yerine başkalarıyla birlikte olma, arkadaş ortamlarına dahil etmeme vb.) alt boyutunda ise 16 ve 17 numaralı maddeler yer almaktadır. Bu ölçek romantik bir ilişkisi olan ya da olmayan bireylere uygulanabilmektedir. Duygusal Kıskançlığı Ölçeği Üniversite Öğrencileri Formu’ndan alınan yüksek puan duygusal kıskançlık düzeyinin yüksekliğine işaret etmektedir. Ölçekten alınabilecek puan aralığı 17-51 arasında değişmektedir. Ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0,89’dur. Bu çalışmada ise ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0,92 bulunmuştur.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın etik uygunluğu için araştırmanın yapıldığı üniversitenin bilimsel araştırmalar etik kurulundan BAEK 2018/405 numaralı etik onay izni, verilerin toplanmasında Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı’ndan yazılı izin ve çalışmanın amacı açıklanarak öğrencilerden yazılı ve sözlü onam alınmıştır.

Verilerin Toplanması

Veri formları doldurulmadan önce öğrencilere çalışmanın amacı ve verilerin gizliliğinin korunacağı bilgisi verilmiştir. Çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilerin bilgi formunu doldurmaları yaklaşık 10 dakika sürmüştür.

İstatistiksel Analiz

Çalışmanın istatistiksel analizleri için Stastical Package for Social Science for Windows 21 (SPSS 21) programı kullanılmıştır. Verilerin normal dağılımı Shapiro-Wilk kullanılarak değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde, ordinal değişkenler için aritmetik ortalama, standart sapma ve ortanca değerler, nominal değişkenlerde de yüzde ve frekans kullanılmıştır. Ordinal değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde Spearman korelasyon analizi ve iki grup ortalaması arasındaki farkın belirlenmesinde Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık .05 düzeyinde sınımlanmıştır.

BULGULAR

Katılımcılara ilişkin tanıtıcı bilgiler Tablo 1’de gösterilmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 19,64±1,55, %80,9’unun kadın, %62,2’sinin bölümünün hemşirelik, %43,4’ünün 1. sınıf olduğu ve %53,9’unun bir ilde doğduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin kıskançlık ile ilgili özellikleri Tablo 2’de belirtilmiştir. Çalışmaya katılan kadın öğrencilerin %81,2’sinin, erkek

öğrencilerin %78,3’ünün romantik ilişkilerinde kıskanç olduğunu ve kıskançlık düzeylerinin ise orta seviyede olduğunu düşündükleri saptanmıştır.

Öğrencilerin cinsiyetlere göre Duygusal Kıskançlık Ölçeği Üniversite Öğrencileri Formu ve alt boyut puan ortalamaları Tablo 3’te verilmiştir. Çalışmaya katılan kadın öğrencilerin duygusal kıskançlık düzeyi toplam puan ortalaması 42,42±7,56 iken ortanca değeri 45,00 olarak bulunmuştur. Kadın öğrencilerin ilişkisel doyumsuzluk ve aşkın yitimi alt boyut puan ortalamasının (20,54±3,64) değersizlik hissi (17,42±3,35) ve beraber zaman geçirmede isteksizlik alt boyut puan ortalamasından (4,45±1,26) daha yüksek olduğu saptanmıştır. Erkek öğrencilerin duygusal kıskançlık düzeyi toplam puan ortalaması 38,75±8,63 iken ortanca değeri 41,00 olarak bulunmuştur. Erkek öğrencilerin de ilişkisel doyumsuzluk ve aşkın yitimi alt boyut puan ortalamasının (19,12±4,58), değersizlik hissi (15,51±3,59) ve beraber zaman geçirmede isteksizlik alt boyut puan ortalamasından (4,12±1,37) daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo 4’de öğrencilerin cinsiyetlere göre duygusal kıskançlık ve alt boyut puanları arasındaki fark gösterilmiştir. Değersizlik hissi, ilişkisel doyumsuzluk ve aşkın yitimi, beraber zaman geçirmede isteksizlik alt boyutu ve toplam puanları açısından cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur (p<0.05). Bu fark kadın öğrencilerin lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Tanıtıcı Özellikleri (n=677)

Değişkenler	Ort±SS	
Yaş	19,64±1,55	
	n	%
Cinsiyet		
Kadın	548	80,9
Erkek	129	19,1
Bölüm		
Hemşirelik	421	62,2
Beslenme Diyetetik	126	18,6
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon	54	8,0
Sağlık Yönetimi	48	7,1
Odyoloji	28	4,1
Sınıf		
1. sınıf	294	43,4
2. sınıf	161	23,8
3. sınıf	141	20,8
4. sınıf	81	12,0
Doğduğu Yer		
Köy	46	6,8
İlçe	226	33,4
İl	365	53,9
Yurtdışı	40	5,9

Tablo 2: Öğrencilerin Kıskançlıkla İlgili Özellikleri (n=677)

Değişkenler	Kadın (n=548)		Erkek (n=129)	
	n	%	n	%
Romantik ilişkinizde kıskanç mısınız?/ İlişkiniz olsa kıskanç olur musunuz?				
Evet	445	81,2	101	78,3
Hayır	103	18,8	28	21,7
Romantik ilişkinizdeki kıskançlık düzeyiniz nedir?/ İlişkiniz olsa kıskançlık düzeyiniz nasıl olur?				
Hiç	16	2,9	6	4,7
Çok az	89	16,2	16	12,4
Orta	239	43,6	51	39,5
Fazla	146	26,6	35	27,1
Çok fazla	58	10,6	21	16,3

Tablo 3. Cinsiyetlere Göre Duygusal Kıskançlık Ölçeği Üniversite Öğrencileri Formu ve Alt Boyut Puan Ortalamaları (n=677)

Değişkenler	Medyan (Q1-Q3)	Mod	Ort±SS	
Değersizlik Hissi	18,00 (15,00-20,00)	21,00	17,42±3,35	
İlişkisel Doyumuzluk ve Aşkın Yitimi	22,00 (19,00-23,00)	24,00	20,54±3,64	
Kadın	Beraber Zaman Geçirmede İsteksizlik	5,00 (4,00-6,00)	6,00	4,45±1,26
	Ölçek Toplam	45,00 (38,25-48,00)	51,00	42,42±7,56
Erkek	Değersizlik Hissi	16,00 (13,50-18,00)	14,00	15,51±3,59
	İlişkisel Doyumuzluk ve Aşkın Yitimi	21,00 (16,00-23,00)	24,00	19,12±4,58
	Beraber Zaman Geçirmede İsteksizlik	4,00 (3,00-5,00)	4,00	4,12±1,37
	Ölçek Toplam	41,00 (33,50-46,00)	48,00	38,75±8,63

Tablo 4: Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Duygusal Kıskançlık Ölçeği Üniversite Öğrencileri Formu Puanları Farkı (n=677)

Ölçek	Kadın (n=548)	Erkek (n=129)	U	p
	Mean rank	Mean rank		
Değersizlik Hissi	360,14	249,21	23,763	,000
İlişkisel Doyumuzluk ve Aşkın Yitimi	349,66	293,73	29,506	,003
Beraber Zaman Geçirmede İsteksizlik	347,77	301,75	30,541	,014
Ölçek Toplam	356,24	265,78	25,900	,000

Tablo 5’de çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlere göre kıskançlıkla baş etme yöntemleri gösterilmiştir. Kadın öğrencilerin %57,5’i, erkek öğrencilerin %58,1’i en fazla akılcı tartışma yöntemini kullandığı, kadın öğrencilerin %2,7’si, erkek öğrencilerin %3,1’inin ise en az olarak kendine fiziksel zarar vermeyi kullandığı saptanmıştır.

TARTIŞMA

Bu çalışmada sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin cinsiyetlere göre romantik ilişkilerindeki duygusal kıskançlık düzeyleri ve baş etme yöntemleri incelenmiştir.

Çalışmada kadın ve erkek öğrenciler romantik bir ilişki yaşadığında kıskançlık hissedeceğini, romantik kıskançlık düzeylerinin ise orta seviyelerde olacağını belirtti. Çalışma sonucunda kadın öğrencilerin duygusal kıskançlık düzeyi toplam puan ortalaması 42,42±7,56, ortanca değeri 45,00; erkek öğrencilerin ise duy-

gusal kıskançlık düzeyi toplam puan ortalaması 38,75±8,63, ortanca değeri 41,00 olarak bulundu. Bu sonuçlar hem kadın hem erkek öğrencilerin duygusal kıskançlık düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Yücelan’ın (2007) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada öğrencilerin romantik ilişkilerindeki kıskançlık düzeyinin oldukça yüksek olduğu saptanırken, Tortamış’ın (2014) evli bireylerin romantik kıskançlık düzeyleri üzerinde yaptığı çalışmada da kadın ve erkeklerin romantik kıskançlık düzeyi toplam puan ortalamalarının birbirine yakın olduğu belirlenmiştir. Çalışma sonucu literatürdeki bulgularla paralellik göstermektedir.

Çalışmaya katılan kadın ve erkek öğrencilerin partnerin başkalarıyla da görüşmek istemesi gibi durumlarda yaşanan ilişkisel doyumuzluk ve aşkın yitimi alt boyut puan ortalamasının, partnerin önemli günleri unutmada yaşanan değersizlik hissi ve arkadaş görüşmelerine partnerini davet etmemesi gibi

Tablo 5: Cinsiyetlere Göre Öğrencilerin Kıskançlıkla Baş Etme Yöntemleri (n=677)

Değişkenler	Kadın (n=548)		Erkek (n=129)	
	n	%	n	%
İlişkide yaşanan kıskançlıkla baş etme yöntemleriniz nedir?/İlişkiniz olsa kıskançlıkla nasıl baş edersiniz?				
Akılcı tartışma	315	57,5	75	58,1
Bağırma	109	19,9	23	17,8
Ağlama	167	30,5	7	5,4
Kendine fiziksel zarar verme	15	2,7	4	3,1
Gizleyerek acı çekme	202	36,8	48	37,3
Mizahi yönden yaklaşma	81	14,8	27	20,9
Kabullenme	108	19,7	28	21,7
Karşıdaki kişiyi iğneleme	290	52,9	52	40,3
Değip değmeyeceğini düşünme	146	26,6	30	23,3
Bir şeyler fırlatma	35	6,4	7	5,4
Görmezden gelme	107	19,5	40	31,1
Öç alma	240	43,8	47	36,6
Terk etme	39	7,1	10	7,8

*Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

durumlarda ortaya çıkan beraber zaman geçirmede isteksizlik alt boyut puan ortalamasından daha yüksek olduğu görüldü. İlişkisel doyumsuzluk ve aşkın yitiminin bireyler için ilişkinin tehlikeye girmesi anlamına gelmesinden dolayı bireylerin böyle bir durumda daha çok yetersizlik, çaresizlik, kaybetme korkusu gibi duyguların daha ağır bastığı ve bu nedenle daha fazla sıkıntı yaşadıkları düşünülmektedir.

Cinsiyet, romantik ilişkilerdeki kıskançlıkla ilgili literatürde en çok araştırılan değişkenlerden biridir. Romantik kıskançlık ile ilgili yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde, bir kısım çalışmada cinsiyetin kıskançlık üzerinde anlamlı bir fark oluşturmadığı (Demirtaş & Dönmez 2006; Güngör Houser 2009) saptanırken, yapılan bazı çalışmalarda ise kıskançlığın cinsiyetler arasında farklılaştığı belirlenmiştir (Buss et al., 1992; Buss & Haselton 2005). Öğrencilerin cinsiyetlerine göre duygusal kıskançlık düzeyleri ve alt boyut puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptandı ($p<0.05$). Çalışmada, kadın öğrencilerin duygusal kıskançlık ölçeği toplam puanı, değersizlik hissi, ilişkisel doyumsuzluk ve aşkın yitimi, beraber zaman geçirmede isteksizlik alt boyut puanlarının erkek öğrencilere göre istatistiksel açıdan anlamlı derecede yüksek olduğu belirlendi ($p<0.05$). Kadınların ve erkeklerin fiziksel, ruhsal yapılarındaki farklılıklardan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Demirtaş-Madran (2011) erkek ve kadınların kıskançlıkla baş etme eğilimleri arasında önemli farklılık olduğunu, Rusbult (1987) ise kadınların ilişkiyi korumak için yapıcı yöntemleri, erkeklerin ise kendine olan saygısını korumak için yıkıcı yöntemleri seçeceklerini belirtmiştir. Çalışmada kadın ve erkek öğrencilerin partnerlerine karşı yaşayacakları duygusal kıskançlıklarda, çoğunlukla yapıcı yöntemlerden; doğru bir iletişim kurarak sorunlarını çözmede akılcı tartışma yöntemini ve ilişkiyi koruma çabasıyla gizlice acı çekme, ağlama yöntemini

kullanacakları saptanırken, diğer taraftan da ilişkilerinde yıkıcı yöntemlerden olan sözlerle iğneleme ve öç alma gibi ilişkiyi bitirme ya da bitirmeye tehdit etme yöntemlerini kullandıkları belirlendi. Çalışmada erkek ya da kadınların benzer baş etme yöntemlerini kullandıkları saptandı. Çalışmayla benzer olarak Pines ve Aronson (1983) kadınların ve erkeklerin baş etme yöntemleri arasından en çok akılcı tartışma yöntemini kullandığını belirtmiştir. Sosyal ilişkilerin önemli olduğu, duygusal tepkilerin değişken olduğu gençlik döneminde, duygusal kıskançlık karşısında gençlerin ilişkilerinde çözüm yolları aradığı ve yapıcı bir tutum tercih ettikleri söylenebilir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışmanın yalnızca bir devlet üniversitesinin sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencileriyle yürütülmüş olması ve değerlendirmeye alınan toplam öğrenci sayısının evrenin %42'sini oluşturması çalışma sonuçlarının genellenememesine neden oluşturmaktadır.

SONUÇ

Çalışmada, kadın ve erkek öğrencilerin çoğunluğu, romantik bir ilişkide duygusal kıskançlık hissedeceğini, romantik kıskançlık düzeyinin ise orta seviyelerde olacağını belirtti. Öğrencilere kıskançlıkla baş etme yöntemleri sorulduğunda çoğunluğu akılcı yöntemle tartışma gibi yapıcı baş etme yöntemlerini kullanacağını belirtirken, büyük bir çoğunluğu da iğneleme, öç alma gibi yıkıcı baş etme yöntemlerini kullanacağını belirtti. Kadın ve erkek öğrencilerin duygusal kıskançlık düzeylerinin yüksek olduğu saptandı. Kadın öğrencilerin duygusal kıskançlık ölçeği toplam puanı, değersizlik hissi, ilişkisel doyumsuzluk ve aşkın yitimi, beraber zaman geçirmede isteksizlik alt boyut puanlarının erkek öğrencilere göre istatistiksel açıdan anlamlı derecede yüksek olduğu belirlendi.

Bu araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda, ruh sağlığı profesyonellerinin, duyguların yoğun olarak yaşandığı üniversite döneminde gençlerin duygusal ilişkilerindeki kıskançlığının fark edilmesinde, duygusal kıskançlıkla baş etmekte biçimlerinin belirlenmesinde ve gençlerin yaşadıkları ağır duyguların yaşamındaki etkilerini fark ederek iç görü kazanmalarında önemli görevleri bulunmaktadır. Geleceğin aile yaşamını biçimlendirecek olan gençlere romantik ilişkiye başlamadan önce kendilerini tanımaları, duygularının farkına varmaları, duygulara uygun yapıcı baş etme yöntemleri geliştirmeleri konusunda yardımcı olmalıdır.

KAYNAKLAR

- Buss, D. M., & Haselton, M. (2005). The evolution of jealousy. *Trends in Cognitive Science*, 9(11), 506-507.
- Buss, D. M., Larsen, R. J., Westen, D., & Semmelroth, J. (1992). Sex differences in jealousy: Evolution, physiology, and psychology. *Psychological Science*, 3(4), 251-256.
- Demirtas-Madran, H. A. (2011). Understanding coping with romantic jealousy: Major theoretical approaches. Re-constructing emotional spaces: From experience to regulation, *Prague College of Psychological Studies Press*, 153-167.
- Demirtaş, H. A., & Dönmez, A. (2006). Yakın ilişkilerde kıskançlık: Bireysel, ilişkisel ve durumsal değişkenler. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 17(3),1-11.
- Guerrero, L. K., Trost, M. R., & Yoshimura, S. M. (2005). Romantic jealousy: Emotions and communicative responses. *Personal Relationships*, 12(2), 233-252.
- Güngör-Houser, A. (2009). Evli bireylerin sahip oldukları iletişim çatışması türü, romantik kıskançlık ve duygusal zeka düzeylerinin evlilik doyumları üzerine etkisi. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi] Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Hepburn, J. M. (2009). In: Jealous. Eds. Weiner IB, Craighead WE, The Corsini Encyclopedia of Psychology. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Holmes, B. M., & Johnson, K. R. (2009). Adult attachment and romantic partner preference: A review. *Journal of Social and Personal Relationships*, 26, 833-852.
- Khanchandani, L., & Durham, T. W. (2009). Jealousy during dating among female college students. *College Student Journal*, 43,1272-1278.
- Kızıldağ, S. (2017). Duygusal Kıskançlık Ölçeği Üniversite Öğrencileri Formu: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 8(1), 146-157.
- Makleff, S., Garduño, J., Zavala, R. I., Barindelli, F., Valades, J., Billowitz, M., Silva Márquez, V. I., & Marston, C. (2019). Preventing intimate partner violence among young people-a qualitative study examining the role of comprehensive sexuality education. *Sexuality Research and Social Policy*, 1-12.
- Martínez-León, N. C., Peña, J. J., Salazar, H., García, A., & Sierra, J. C. (2017). A systematic review of romantic jealousy in relationships. *Terapia Psicológica*, 35(2),203-212.
- Mclaren, K. (2011). Duyguların dili. Çev. Yalçınkaya Z. İstanbul, Butik Yayıncılık.
- Pines, A. M. (1998). Romantic jealousy: Causes, symptoms, cures. New York (NY): Routledge.
- Pines, A. M., & Aronson, E. (1983). The jealousy question scale. *Psychological Reports*, 50, 1143-1147.
- Rusbult, C. E. R. (1987). Responses to dissatisfaction in close relationships: The exit-voice-loyalty-neglect model. In D. Perlman & S. Duck (Eds.), *Intimate relationships: Development, dynamics, and deterioration*. (pp. 209-237), Beverly Hills, CA: Sage.
- Tarhan, N. (2014). Duyguların psikolojisi. İstanbul, Timaş Yayınları.
- Tortamış, M. (2014). Evli bireylerde romantik kıskançlık türü ve aldatma eğiliminin şema terapi modeli çerçevesinde değerlendirilmesi. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi] Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ullah, Z., Ahmad, Z., Khan, H., & Alam, J. (2016). The nexus of romantic relationship and motivation among students of a university: A quantitative study. *The Discourse*, 2(2), 13-19.
- White, G. L. (1981). Jealousy and partner's perceived motives for attraction to a rival. *Social Psychology Quarterly*, 44, 24-30.
- Yücalan, Ö. B. (2007). Üniversite öğrencilerinin yakın ilişkilerinin bazı değişkenler ve baskın ben durumları (TA) açısından incelenmesi [Yayımlanmamış doktora tezi] Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Zandbergen, D. L., & Brown, S. G. (2015). Culture and gender differences in romantic jealousy. *Personality and Individual Differences*, 72, 122-127.